DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.07(207).01

Арефьєв В.Г.
доктор педагогічних наук, професор
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова, м. Київ
https://orcid.org/0000-0003-0567-8331
Масенко Л.В.
кандидат педагогічних наук, доцент
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова, м. Київ
https://orcid.org/0000-0002-2831-805
Саламаха О.Є.
старший викладач кафедри технології
оздоровлення та спорту НТУУ «КПІ»
імені Ігоря Сікорського, м. Київ,
https://orcid.org/0000-0002-4798-9800

МЕТОДИКА НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У статті розглядається низка питань, пов'язаних з організацією та методикою науково-дослідницької діяльності майбутнього магістра. Наведено основні вимоги Міністерства освіти і науки України до магістерських робіт. Мета публікації – допомогти випускнику вишу поглибити рівень теоретичних знань і практичних умінь зі спеціальності при вирішенні конкретних наукових і виробничих проблем. Матеріал і методи дослідження: аналіз наукової та навчально-методичної літератури, даних мережі Internet для інформації про об'єкт та предмет дослідження, методи педагогічного моделювання. Висновки: послідовність виконання магістерської роботи, типові помилки в написанні та оформленні, зразок титульного аркуша, орієнтовна тематика, зразки сучасних бібліографічних записів.

Ключові слова: *структура та зміст магістерської дисертації.*

Arefiev V.G., Masenko L.V., Salamakha O.E. Methodology of writing and designing a master's thesis. *The article considers a number of issues related to the organization and methodology of the future master's research activity. A master's thesis as a qualifying research is carried out at the final stage of higher education. It is prepared for public defense and obtaining an academic master's degree. Its purpose is to demonstrate one's own level of scientific qualification, the ability to independently conduct scientific research and perform specific scientific tasks. A master's thesis determines the level of professional qualification of a graduate of a higher educational institution, his ability to creatively implement in practice the knowledge, skills and abilities obtained.*

The main requirements of the Ministry of Education and Science of Ukraine for master's theses are given. The purpose of the publication is to help a university graduate deepen the level of theoretical knowledge and practical skills in the specialty when solving specific scientific and production problems. Material and methods of research: analysis of scientific and educational and methodological literature, Internet data for information about the object and subject of research, methods of pedagogical modeling. Conclusions: sequence of master's thesis execution, typical errors in writing and design, sample title page, approximate topic, samples of modern bibliographic records.

Keywords: *structure and content of a master's thesis.*

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень. На думку фахівців [1; 3], магістерська робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження здобувача, яке виконується на завершальному етапі навчання у виші. Вона має комплексний характер і може бути поглибленою розробкою теми курсової роботи випускника. Робота передбачає [2; 4] систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань.

Вимоги до магістерської роботи передбачають [5] актуальність та сучасність обраної теми; вивчення та критичний аналіз монографічних та періодичних видань з теми; вивчення та характеристику історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану, а також передового досвіду роботи у відповідній сфері; чітку характеристику предмета, мети і методів дослідження, опис та аналіз проведених експериментів; узагальнення та обґрунтування результатів; висновки та практичні рекомендації.

Студент має право вибору теми магістерської роботи з числа визначених випусковими кафедрами навчального закладу або запропонувати власну тему з обґрунтуванням її розробки.

Підготовка магістрів здійснюється згідно з відповідною освітньо-професійною програмою.

Магістр – це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра або спеціаліста здобув поглиблені спеціальні уміння та знання інноваційного характеру, має певний досвід їх застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі. Магістр повинен мати [6; 7] широку ерудицію, фундаментальну наукову базу, володіти методологією наукової творчості, сучасними

інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації, бути спроможним до плодотворної науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності.

Магістерська освітньо-професійна програма має дві приблизно однакові за обсягом складові – освітню і науково-дослідницьку. Зміст науково-дослідницької роботи магістра визначається індивідуальним планом. Одночасно призначається науковий керівник, котрий повинен мати науковий ступінь і (або) вчене звання і працювати в даному ВНЗ.

Основне завдання автора магістерської дисертації – продемонструвати власний рівень наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. З іншого боку, магістерська робота визначає рівень професійної кваліфікації випускника ВНЗ, його здатність творчо реалізовувати на практиці отримані знання, уміння і навички.

Важливою вимогою до магістерських робіт є уміння використовувати обчислювальну техніку та працювати на персональній ЕОМ (комп'ютері). Ось декілька аспектів, де комп'ютер є незамінним [9]:

- *Обробка даних:* використання Excel, SPSS або мов програмування (Python, R) для статистичного аналізу.
- *Робота з текстом:* володіння складним форматуванням у Word (автозмісти, перехресні посилання, стилі) згідно з вимогами ДСТУ.
- *Діалоговий режим:* взаємодія з базами даних, онлайн-бібліотеками та спеціалізованим софтом у реальному часі.
- *Академічна доброчесність:* перевірка роботи на плагіат за допомогою спеціальних сервісів.

Оскільки підготовка магістрів в Україні є справою відносно новою, то поки що не розроблені більш-менш уніфіковані вимоги щодо змісту й структури магістерської дисертації як виду кваліфікаційної роботи. Прийнятною вважається така її структура:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- розділи і підрозділи основної частини;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Наповнення кожної частини магістерської дисертації визначається її темою. Вибір теми, етапи підготовки, пошук бібліографічних джерел, вивчення їх і добір фактичного матеріалу, методика написання, правила оформлення та захисту магістерської дисертації мають багато спільного з кандидатською дисертацією здобувача наукового ступеня. Виходячи з того, що магістерська підготовка – це лише перший серйозний крок студента до науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності, що логічно завершується вступом до аспірантури і підготовкою кандидатської дисертації, магістерська дисертація не може розглядатись як науковий твір вищого ґатунку, оскільки ступінь магістра – це не вчений, а лише академічний ступінь, який підтверджує освітньо-професійний рівень випускника вищої школи і свідчить про наявність у нього знань, умінь і навичок, притаманних науковому працівникові-початківцю.

Вимоги до магістерської дисертації в науковому відношенні вищі, ніж до дипломної роботи, однак нижчі, ніж до кандидатської дисертації.

При оцінці випускної кваліфікаційної роботи виходять з того, що магістр повинен уміти [8; 9]:

- формулювати мету і завдання дослідження;
- складати план дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- використовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати наявні та розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження;
- обробляти отримані дані, аналізувати і синтезувати їх на базі відомих літературних джерел;
- оформляти результати досліджень відповідно до сучасних вимог, у вигляді звітів, рефератів, статей.

По закінченні навчання випускникові магістратури видається диплом, в додатку до якого вказується тема магістерської дисертації.

Магістерська дисертація готується для публічного захисту й отримання академічного ступеня магістра [8; 9].

Мета роботи – допомогти випускникові вишу поглибити рівень теоретичних знань і практичних умінь зі спеціальності при вирішенні конкретних наукових та практичних проблем.

Матеріал і методи дослідження: студенти-магістри факультету фізичної культури і спорту; аналіз наукової та навчально-методичної літератури, даних мережі Internet для інформації про об'єкт та предмет дослідження, методи педагогічного моделювання.

Результати дослідження. Весь процес роботи над дослідженням поділяється на три етапи: підготовчий, робота над змістом, завершальний.

З'ясовуючи ***об'єкт, предмет і мету*** дослідження, слід розуміти, що між ними і темою роботи є системні логічні зв'язки.

Об'єктом педагогічної науки, до якої належить зокрема й фізична культура, є, наприклад, освітній процес фізичного виховання у навчальних закладах. Предметом педагогічного дослідження можуть бути форми і методи педагогічної діяльності, діагностика навчально-виховного процесу, взаємодія між педагогами й учнями. Тобто предметом є те, що отримає наукове пояснення. Саме предмет дослідження визначає його тему.

Наприклад:

об'єкт дослідження – методика фізкультурно-оздоровчих занять дівчаток 7-8 років;

предмет дослідження – параметри фізичних навантажень дівчаток 7-8 років з різною тілобудовою на заняттях в гуртках фізичної культури;

тема дослідження – диференціація фізичних навантажень дівчаток 7 - 8-річного віку з різною тілобудовою на фізкультурно-оздоровчих заняттях у початковій школі.

Виходячи з назви магістерської роботи, її об'єкта й предмета, далі визначають ***мету і завдання дослідження***.

Мета формулюється стисло й чітко і виражає те основне, до чого прагне в кінцевому результаті дослідник. Вона визначається відповіддю на запитання: «Для чого проводиться дослідження?». Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, з кінцевим результатом і шляхом його досягнення.

Визначивши мету роботи, можна сформулювати ***завдання***, які необхідно вирішити в ході дослідження для її реалізації. Завдань може бути кілька. Наприклад, одним із завдань може бути вивчення стану питання, другим – розробка експериментальної методики навчання або тренування, третім – перевірка ефективності цієї методики на практиці. Завдання слід формулювати чітко й лаконічно у вигляді доручень: «Вивчити…», «Розробити…», «З'ясувати…», «Обґрунтувати…», «Визначити…» тощо.

Виконання завдань дослідження неможливе без ознайомлення з основними літературними джерелами з теми магістерської роботи. Під час роботи над ними слід з'ясувати стан вивченості обраної теми в сучасній науці, щоб уникнути повторення відомих істин і більш точно визначити основні розділи власного дослідження. Вивчення літератури слід починати з праць, в яких проблема висвітлена в цілому, а потім переходити до вужчих досліджень. Знайомитися з виданням слід з титульного аркуша (автор, де й коли видане), далі переглянути зміст, прочитати передмову, в якій розкрито призначення видання, завдання, поставлені автором.

В процесі роботи над літературними джерелами треба скласти робочу картотеку, записи для якої виконувати на каталожних картках. На початку роботи над темою зручно впорядкувати картки за алфавітом авторів. Можна згрупувати картки за основними завданнями, що розкривають зміст теми магістерської роботи.

Закінчивши конспектування матеріалу, потрібно сформулювати висновки, де навести шляхи реалізації подальшого теоретико-методичного забезпечення досліджуваної проблеми.

Педагогічні дослідження в царині фізичного виховання і спорту пов'язані з вивченням навчально-виховного процесу і здебільшого спрямовані на виявлення ефективності тієї чи іншої методики навчання, тренування, оздоровчої роботи. Результатом, який продемонстрував би переваги або недоліки педагогічного впливу, має бути певний рівень досягнутих досліджуваними знань, розвиток їхніх рухових умінь і навичок.

Для оцінки цього результату широко використовуються методи математичної статистики.

Наведемо основні формули для обчислення деяких статистичних показників.

Формула (1) для обчислення зваженої середньої арифметичної:

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^{i=k} x_i \cdot n_i}{n} = \frac{x_1 \cdot n_1 + x_2 \cdot n_2 + \cdots + x_k \cdot n_k}{n} \quad (1),$$

де: $\bar{x}$ – середня арифметична;

n_i – частоти;
i – індекс, що набуває натуральних значень від 1 до k;
n – чисельність вибіркової сукупності;
Σ – символ для позначення суми

Формула (2) для обчислення вибіркової дисперсії:

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^{i=k} (x_i - \bar{x})^2 \cdot n_i}{n} \quad (2),$$

де: σ^2 – вибіркова дисперсія;
$\bar{x}$ – середня арифметична;

x_i – значення варіантів;

n_i – частоти;
i – індекс, що набуває значень від 1 до k;
n – чисельність вибіркової сукупності;
Σ – символ для позначення суми

Формула (3) для обчислення вибіркового середнього квадратичного (стандартного) відхилення:

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2} \quad (3),$$

де: σ^2 – вибіркова дисперсія;
σ – вибіркове середнє квадратичне відхилення

Формула (4) для обчислення коефіцієнта варіації:

$$V = \frac{\sigma}{\bar{x}} \cdot 100\ (\%) \quad (4),$$

де: V – коефіцієнт варіації;

$\bar{x}$ *– середня арифметична;*

σ – вибіркове середнє квадратичне відхилення

Формули (5 і 6) для обчислення помилки репрезентативності:

$$m = \frac{\sigma_{виб}}{\sqrt{n}} \quad (5),$$

де: m – помилка репрезентативності;
$\sigma_{виб}$ – стандартне відхилення вибіркової сукупності;
n – чисельність вибірки

Або: $m = \frac{\sigma_{виб}}{\sqrt{n-1}}$ (6), якщо *n*≤20

Формула (7) для обчислення мінімальної чисельності вибірки для того, щоб оцінка генерального параметра відрізнялась від його істинного значення не більше ніжнадеяку задану величину d:

$$n = \left(\frac{1{,}96 \cdot \sigma_{виб}}{d}\right)^2 \quad (7),$$

де: d – задане відхилення $\bar{x}_{виб.}$ від $\bar{x}_{ген.}$;

1,96 – коефіцієнт, визначений за довірчої ймовірності p=0,95

На завершальному етапі передбачається написання студентом вступу та висновків до магістерської роботи, оформлення списку літератури і додатків, редагування тексту, його доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника, підготовка до захисту.

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина роботи. У вступі обґрунтовується актуальність теми, її практична значущість; визначаються об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження; розглядаються методи, за допомогою яких воно проводилось; розкривається структура роботи, її основний зміст.

Літературне оформлення магістерської роботи є дуже важливим елементом серед тих, на які при оцінюванні під час захисту зважає комісія. Передусім звертається увага на змістовий аспект викладу матеріалу – його логічність, послідовність, широту використання наукових джерел, загальну грамотність, відповідність стандартам і прийнятим правилам; на текст роботи; список літератури й додатки; на зовнішнє оформлення титульного аркуша.

Магістерську роботу рекомендується спочатку виконувати в чорновому варіанті. Перед поданням цього варіанта науковому керівникові його слід ще раз переглянути (за схемою на рис. 1) і пересвідчитися, що матеріал викладено логічно, що між параграфами і розділами існує зв'язок, що весь текст відповідає головній ідеї роботи.

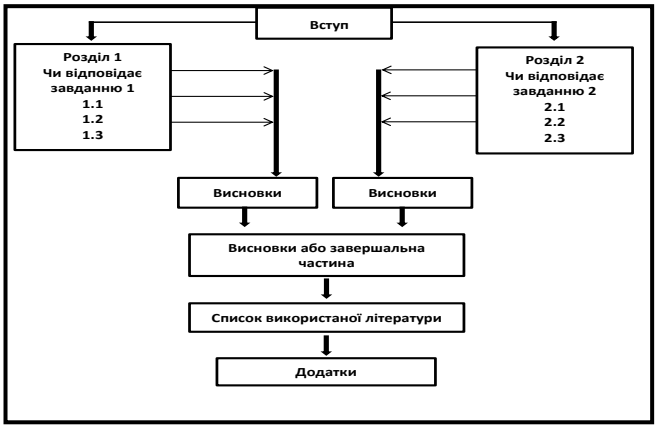
Розділи й підрозділи прийнято нумерувати арабськими цифрами. Параграфи (підрозділи) нумерують окремо в кожному розділі. Позначення розділів, параграфів та їхні порядкові номери пишуть в одному рядку із заголовком, причому в кінці крапка не ставиться.

Наприклад:

Розділ 1. Теоретико-методичні основи фізкультуро-оздоровчих занять учнів ЗНЗ
1.1. Вплив рухової активності та гіподинамії на організм дітей шкільного віку
1.2. Диференційований підхід у системі фізичного виховання

Кожен структурний елемент (вступ, розділи, висновки) починається з нової сторінки. Посилання на джерела оформлюються за стандартами зазвичай у дужках.

Сторінки роботи повинні мати **поля**: ліве – 25-30 мм, праве – 10-15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Текст має бути вирівняний за шириною. **Абзацний відступ**: 10-1,5 мм.



Зміст

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. (назва)	4
1.1.	4
1.2.	10
1.3.	17
РОЗДІЛ 2. (назва)	23
2.1.	23
2.2.	29
2.3.	40
… …	…
РОЗДІЛ 3. (назва)	48
3.1.	…
3.2.	…
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	62
ДОДАТКИ	65

Рис. 1. Контрольна схема самоперевірки виконаної магістерської роботи

Рис.2. Макет сторінки, що містить зміст

Нумерація: наскрізна, арабськими цифрами, у правому верхньому куті. Всі сторінки роботи нумеруються від титульної до останньої без пропусків або літерних додатків. Першою сторінкою вважається титульна, на ній цифра «1» не ставиться, другою вважається сторінка, на якій розміщено «Зміст», на ній цифра «2» не ставиться також, на наступній сторінці проставляється цифра «3» і далі за порядком.

Ілюстративні матеріали: таблиці, малюнки, схеми, графіки як у тексті роботи, так і в додатках слід виконувати на стандартних аркушах (21×30 см) або наклеювати на стандартні білі аркуші.

Унікальність: магістерська робота повинна бути оригінальною, рівень запозичень не повинен перевищувати 15-20%.

Магістерська робота відкривається титульним аркушем, на якому вказуються: назва університету; назва факультету; повна назва кафедри; назва теми роботи; прізвище та ініціали студента; курс, група, спеціальність; посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали наукового керівника; місто і рік виконання роботи; виділяється місце для оцінки за національною шкалою, кількості балів і оцінки за шкалою ECTS.

На наступній сторінці розміщується зміст із позначенням сторінок, на яких кожний елемент плану виконаний у роботі (макет сторінки, що містить
зміст, подано на рис. 2).

Типові помилки в написанні та оформленні магістерської роботи

1.Зміст роботи не відповідає плану магістерської роботи або не розкриває тему повністю чи в її основній частині.

2.Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта.

3.Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.

4.Автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат.

5.Не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури (останні 5-10 років) з теми дослідження.

6.Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відбиває рівня, на якому виконане дослідження проблеми.

7.Не розкрито зміст та організацію особистого експериментального дослідження (його суть, тривалість, місце проведення, кількість обстежуваних, їхні характеристики), поверхово висвітлено стан практики.

8.Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

9.У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал.

10. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.

11. Як ілюстративний матеріал використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з першоджерел, а з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті.

12. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

Висновки

1.Наведено основні вимоги Міністерства освіти і науки України до написання й оформлення магістерських робіт.

2.Запропоновано вдосконалену послідовність виконання магістерської роботи.

3.Відмічено типові помилки при написанні й оформленні магістерської роботи.

Література

1. Арефьєв, В. Г., & Михайлова, Н. Д. (2026). *Магістерська дисертація як кваліфікаційне дослідження: методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Фізична культура» галузі знань А освіта спеціальності А4 Середня освіта предметної спеціальності А4.11 Фізична культура*. Міленіум.

2. Арефьєв, В. Г. (2026). *Методика викладання спеціальних дисциплін для магістрів факультету фізичної культури і спорту: навчально-методичний посібник*. Міленіум.

3. Український державний університет імені Михайла Драгоманова. (2024). *Положення про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова*. https://udu.edu.ua/nauka/antyplahiat

4. Михайлова, Н. Д. (2023). *Основи науково-дослідницької діяльності студентів з фізичного виховання і спорту: навчально-методичний посібник для бакалаврів і магістрів факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я*. Міленіум.

5.Бойко, Г. Л., Козлова, Т. Г., & Шарафутдінова, С. У. (2022). Проблематика збереження фізичного та психічного здоров'я здобувачів вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, (3К(147)), 58–61. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).12

6.Жиденко, А. О. (2022). Професійна підготовка магістрів у галузі фізичної культури та спорту: проблеми і можливості. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, (3К(147)), 144–149. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).30

7.Ковальова, Ю. А. (2022). Педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до формування морально-вольових якостей у старшокласників. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, (3К(147)), 171–175. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).36

8.Ковальчук, Н. М. (2022). Аналіз змісту стройових вправ у програмах фізичної культури закладів загальної середньої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, (3К(147)), 175–180. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).37

9.Holovanova, A., Arefyev, V. G., Masenko, L. V., Masol, V. V., Salamakha, O. Ye., Popov, M. D., & Lyakhova, N. A. (2025). Morphological and motor prerequisites of differentiated physical education of schoolchildren. *World of Medicine and Biology*, *21*(3), 52–56. DOI: https://doi.org/10.26724/2079-8334-2025-3-93-52-56

References

1.Arefєv, V. G., & Mikhailova, N. D. (2026). *Magisterska disertatsiya yak kvalifikatsiine doslidzhennya: metodichni rekomendatsiї dlya zdobuvachiv drugogo (magisterskogo) rivnya vishchoї osviti osvitno-profesiinoї programi «Fizichna kultura» galuzi znan A osvita spetsialnosti A4 Serednya osvita predmetnoї spetsialnosti A4.11 Fizichna kultura.* Milenium.

2.Arefєv, V. G. (2026). *Metodika vikladannya spetsialnikh distsiplin dlya magistriv fakultetu fizichnoї kulturi i sportu: navchalno-metodichnii posibnik.* Milenium.

3.Ukraïnskii derzhavnii universitet imeni Mikhaila Dragomanova. (2024). *Polozhennya pro akademichnu dobrochesnist v Ukraïnskomu derzhavnomu universiteti imeni Mikhaila Dragomanova.* https://udu.edu.ua/nauka/antyplahiat [in Ukrainian].

4.Mikhailova, N. D. (2023). *Osnovi naukovo-doslidnitskoї diyalnosti studentiv z fizichnogo vikhovannya i sportu: navchalno-metodichnii posibnik dlya bakalavriv i magistriv fakultetu fizichnogo vikhovannya, sportu i zdorov'ya.* Milenium.

5.Boiko, G. L., Kozlova, T. G., & Sharafutdinova, S. U. (2022). Problematika zberezhennya fizichnogo ta psikhichnogo zdorov'ya zdobuvachiv vishchoї osviti. *Naukovii chasopis NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoї kulturi (fizichna kultura i sport)*, (3K(147)), 58–61. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).12 [in Ukrainian].

6.Zhidenko, A. O. (2022). Profesiina pidgotovka magistriv u galuzi fizichnoї kulturi ta sportu: problemi i mozhlivosti. *Naukovii chasopis NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoї kulturi (fizichna kultura i sport),* (3K(147)), 144–149. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).30 [in Ukrainian].

7.Kovalova, Yu. A. (2022). Pedagogichni umovi pidgotovki maibutnogo vchitelya fizichnoї kulturi do formuvannya moralno-volovikh yakostei u starshoklasnikiv. *Naukovii chasopis NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoї kulturi (fizichna kultura i sport),* (3K(147)), 171–175. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).36 [in Ukrainian].

8.Kovalchuk, N. M. (2022). Analiz zmistu stroiovikh vprav u programakh fizichnoї kulturi zakladiv zagalnoї serednoї osviti. *Naukovii chasopis NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoї kulturi (fizichna kultura i sport),* (3K(147)), 175–180. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).37 [in Ukrainian].

9.Holovanova, A., Arefyev, V. G., Masenko, L. V., Masol, V. V., Salamakha, O. Ye., Popov, M. D., & Lyakhova, N. A. (2025). *Morphological and motor prerequisites of differentiated physical education of schoolchildren. World of Medicine and Biology,* 21(3), 52–56. DOI: https://doi.org/10.26724/2079-8334-2025-3-93-52-56

Стаття надійшла до редакції / Received 18.06.2026
Прийнята до друку / Accepted 18.07.2026
Опубліковано / Published 04.08.2026

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.07(207).02

Барладин О. Р.
к. мед. н., доцент,
доцент кафедри фізичного виховання та реабілітації
https://orcid.org/0000-0002-3562-3334
Нюня Л.О.
аспірант кафедри фізичного виховання та реабілітації
Тернопільський національний педагогічний університет
імені В. Гнатюка, м. Тернопіль
https://orcid.org/ 0009-0008-8391-9181

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КІНЕЗІОТЕРАПІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗІ СПАСТИЧНИМИ ФОРМАМИ РУХОВИХ ПОРУШЕНЬ ПРИ ДИТЯЧОМУ ЦЕРЕБРАЛЬНОМУ ПАРАЛІЧІ

Дитячий церебральний параліч (ДЦП) є однією з провідних причин інвалідизації дітей, що супроводжується стійкими порушеннями рухових функцій, обмеженням активності та соціальної участі. Спастичні форми ДЦП характеризуються підвищенням м'язового тонусу, порушенням координації рухів, рівноваги та ходьби. Одним із